

BANKARSKI RIZIK 13

Autor rubrike: dr Vesna Matić, specijalista za poslove sa pravnim licima u zemlji UBS

BAZEL II - STANDARDIZOVANI PRISTUP KREDITNOM RIZIKU

Kreditni rizik, kao jedan od najznačajnijih iz grupe finansijskih rizika za bankarsku industriju, u fokusu je Bazelskog komiteta od njegovog osnivanja. Važno mesto ovaj rizik ima i u Bazelskom sporazumu II, bilo da je reč o većem broju pristupa za merenje izloženosti i kalkulaciju ekonomskog kapitala, o kvalitativnim i kvantitativnim kvalifikacionim standardima za više pristupe merenju izloženosti i kalkulaciju ekonomskog kapitala, ili pak različitim pristupima tehnikama za ublažavanje izloženosti ovom riziku. Standardi iz međunarodno usaglašenog okvira za merenje kapitala, poznatijeg kao Bazel II, na daleko sofisticiraniji i obuhvatniji način tretiraju izloženost banaka kreditnom riziku u odnosu na Sporazum o kapitalu (Bazel I), inicirajući kod banaka veću osetljivost u odnosu na izloženost i potrebu da u kontinuitetu razvijaju okvir za upravljanje ovim rizikom.

Posebni kvaliteti Bazelskog sporazuma II kada je u pitanju kreditni rizik su:

- mogućnost evolutivnog puta u procesu razvoja i primene pristupa za merenje izloženosti i kalkulaciju ekonomskog kapitala, kao i mogućnost izbora između različitih pristupa,
- veliki naglasak na potrebi da banke razvijaju svoje interne modele za merenje izloženosti kreditnom riziku i kalkulaciju ekonomskog kapitala, kao i
- potpuno nov tretman tehnika za ublažavanje izloženosti kreditnom riziku, mogućnost izbora i evolutivnog puta, od jednostavnijih, do složenijih pristupa ovim tehnikama.

BANKING RISK 13

Author: Vesna Matic, PhD, ASB Specialist for operations with domestic legal entities

BASEL II - THE STANDARDISED APPROACH TO CREDIT RISK

Credit risk, as one of the most important financial risks for the banking industry, has been in focus of the Basel Committee from the time of its establishment. The Basel Accord II considers credit risk as an important one as well, either it is a broader range of approaches for the exposure measurement and economic capital charges calculation in question, qualitative or quantitative qualification standards for advanced approaches, or different credit risk mitigation techniques. The International Convergence of Capital Measurement and Capital Standards, well known as Basel II, offers more sophisticated and more embracing credit risk exposure treatment regarding the Basel Capital Accord (Basel I), initiating higher sensitivity of banks on the risk exposure and the need to develop the risk management frame continuously.

When the credit risk is concerned, the special qualities of the Basel Accord II when the credit risk is in question are:

- possibility of an evolving way in the process of developing and implementation of approaches for credit risk exposure measurement and economic capital calculation, as well as the possibility of choice between different approaches,
- big emphasis on the necessity of developing banks internal methods for credit risk exposure measurement and economic capital calculation, as well as,
- completely new treatment of credit risk mitigation techniques, possibility of choice and an evolving way, from simpler to more

Ponuđeni set pristupa za merenje izloženosti kreditnom riziku i kalkulaciju ekonomskog kapitala u Bazelskom sporazumu II, razlikuje se po nivou sofisticiranosti, prihvatajući realnost da nisu sve banke podjednako spremne da mere svoju izloženost ovom riziku, ali i želju Komiteta da i Bazelski sporazum II bude široko primenjen u svetskoj bankarskoj industriji i da postane svetski standard u domenu merenja kapitalne adekvatnosti banaka. Gradacija pristupa poznaje tri nivoa:

- *Standardizovani pristup kreditnom riziku (The Standardised Approach)*, kao najjednostavniji.
- *Osnovni viši pristup kreditnom riziku (The Foundation Internal Rating Based Approach)*, kao prvi nivo pristupa kreditnom riziku koji podrazumeva primenu internih metodologija banaka za merenje izloženosti i procenu adekvatnosti kapitala samo u odnosu na jednu komponentu rizika - verovatnoću neizvršenja obaveza od strane dužnika. Za ostale komponente rizika banke moraju da se oslone na procenu supervizora.
- *Viši pristup kreditnom riziku (The Advanced Internal Rating Based Approach)*, kao najviši i najsofisticiraniji nivo pristupa kreditnom riziku, koji u potpunosti

o m o g u ć u j e merenje izloženosti i procenu adekvatnosti kapitala primenom internih metodologija banaka.

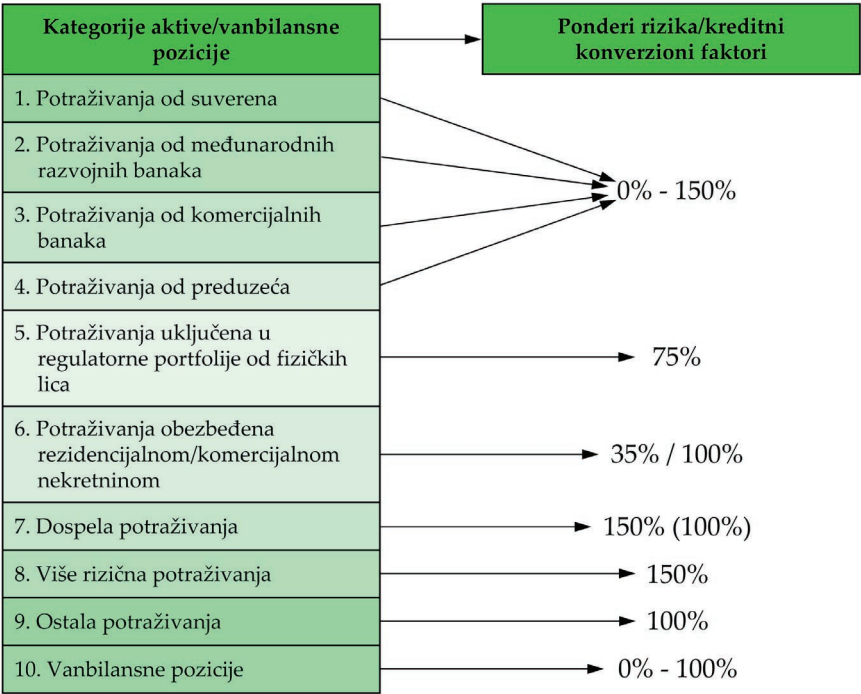
Standardizovani pristup kreditnom riziku iz Bazelskog sporazuma II predstavlja modifikovanu verziju pristupa kreditnom riziku po Sporazumu o kapitalu iz 1988. godine (Bazelski sporazum I). Modeliran u funkciji povećane osetljivosti banaka na izloženost

kreditnom riziku, on je ipak koncipiran sa ciljem da se osnovni pristup kreditnom riziku ne komplikuje preterano, a da omogući bankama koje još uvek nisu spremne da kreiraju svoje interne metodološke pristupe, sofisticiraniji tretman merenja izloženosti.

Metodologija Standardizovanog pristupa identična je metodologiji pristupa kreditnom riziku iz Bazelskog sporazuma I. Ona je koncipirana po principu portfolio pristupa - odgovarajući ponderi rizika se primenjuju na pozicije aktive koja je grupisana u kategorije, odnosno, kreditni konverzioni faktori se primenjuju na pozicije vanbilansne aktive, koja se pretvara u kreditne ekvivalente, na koje se potom primenjuju odgovarajući ponderi rizika. Da bi se postigao viši nivo preciznosti u merenju izloženosti kreditnom riziku, Komitet je razradio ovaj koncept i u odnosu na rešenja iz Bazelskog sporazuma I, predložio sledeće:

- *Širu kategorizaciju bilansne aktive i vanbilansnih stavki.* Kategorizacija po Standardizovanom pristupu poznaje dvanaest kategorija bilansne aktive i kategoriju vanbilansnih potraživanja banke.
- Osnovne kategorije bilansne aktive su: potraživanja od suverena (potraživanja od suverenih država, vlada, centralnih

Bazel II - Kreditni rizik - Standardizovani pristup

complex approaches of these techniques.

Offered set of approaches for credit risk exposure measurement and economic capital calculation in Basel Accord II, differ by the level of sophistication, accepting that the banks are not equally ready to measure their exposures to this risk, but also the wish of the Committee that Basel Accord II become broadly implemented all over the world in banking industry and to become the world standard in the field of the bank adequacy capital measurement. Graduation of approaches recognizes three levels:

- *The Standardised Approach* to credit risk, as the simplest,
- *The Foundation Internal Rating Based Approach*, as the first level of approach to credit risk which means the implementation of internal methodologies of the banks for the risk exposure measurement and capital adequacy estimation, regarding the one risk component - probability of default. Banks has to rely on the supervisory estimation of the other risk components.
- *The Advanced Internal Rating Based Approach*, as the highest and the most sophisticated level of credit risk approaches, completely provides risk exposure measurement and capital adequacy

estimation by implementation of internal methodologies of the banks.

The Standardised Approach to credit risk in the Basel Accord II is the modified version of the credit risk approach from the Basel Capital Accord (Basel Accord I). Modeled in the function of higher sensitivity of the bank regarding the credit risk exposure, it is still conceptualized with the purpose not to complicate the basic approach too much, but to make possible sophisticated treatment of risk exposure measurement in the banks which are not ready to create their internal methods.

Methodology of the Standardised Approach is identical with the Basel I approach to credit risk. It is conceptualized on the principle of the portfolio approach - different assets classes are risk weighted suitable, respectively, classified off - balance assets are multiplied by conversion factors, converted into credit equivalents, and then risk weighted suitable. To achieve the higher level of credit risk exposure preciseness, the Committee developed that concept and regarding the Basel Accord I, suggested as follows:

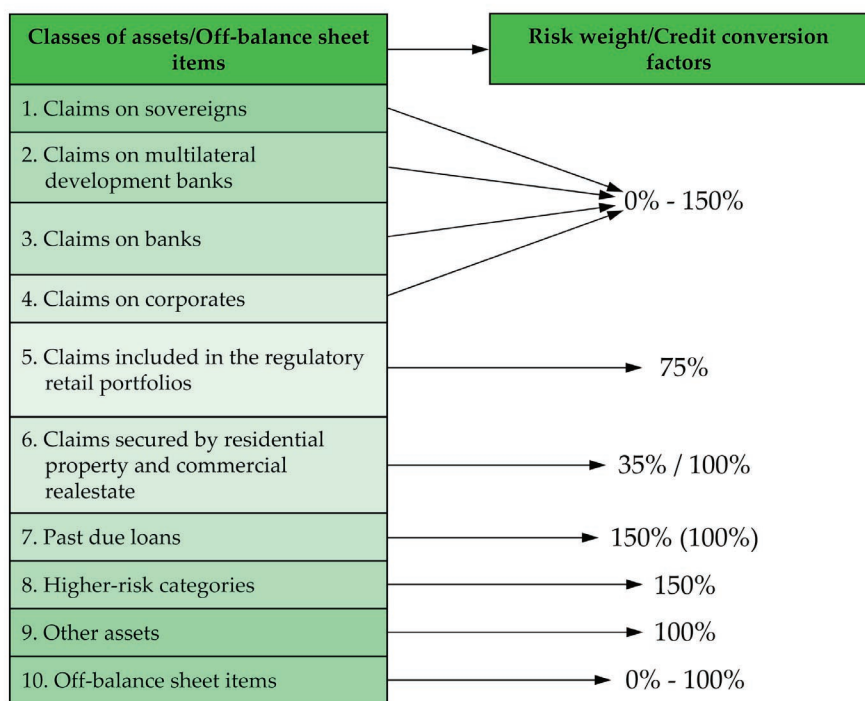
- *A broader assets and off-balance items classification.* The Standardised Approach categorization recognizes twelve assets classes and off-balance class of banks

claims.

The basic assets classes are: claims on sovereigns, claims on multilateral development banks, claims on banks, claims on securities firms, claims on corporates, claims included in the regulatory retail portfolios, claims secured by residential property, claims secured by commercial real estate, past due loans, higher-risk categories, other assets and off-balance sheet items.

The proposed assets classification

Basel II - Credit risk - The Standardised Approach

banaka), potraživanja od međunarodnih razvojnih banaka, potraživanja od poslovnih banaka, potraživanja od firmi za sekjuritizaciju, potraživanja od privrednog sektora, potraživanja od fizičkih lica, potraživanja obezbeđena rezidencijalnom i potraživanja obezbeđena komercijalnom nekretninom, dospela potraživanja, visoko rizična potraživanja, ostala potraživanja i vanbilansne pozicije.

Predložena kategorizacija aktive sledi ne samo kriterijum vrste bančinog dužnika ili vrste i statusa potraživanja, već je i po navedenom redosledu rangirana tako da svaka naredna kategorija aktive u odnosu na prethodnu, predstavlja jedan viši nivo izloženosti kreditnom riziku.

- **Vrlo široka disperzija pondera rizika** za svaku kategoriju klasifikovane aktive omogućuje precizniju kalkulaciju kapitala na osnovu izloženosti. Setovi pondera rizika koji prate svaku kategoriju aktive pokazuju gradaciju u pogledu izloženosti - od najniže (potraživanja od suverena), do najviše (visoko rizična potraživanja).

Osim veće diversifikovanosti, promene koje uvodi Bazelski komitet kroz Bazelski sporazum II vezano za pondere rizika su sledeće:

- ponder rizika od 100% za sva potraživanja koja nisu rangirana,
- uvođenje pondera rizika od 150% za visoko rizičnu aktivu, kao i
- mogućnost uvođenja preferencijalnih pondera rizika, ali ne ispod 20%
- Bitna novina koju Bazelski komitet predlaže u vezi Standardizovanog pristupa odnosi se na preporuku bankama da ove pristupe modeliraju *uz podršku i u skladu sa metodologijom izabrane eksterne rejting agencije (External Rating Agency - ERA).*

Izbor eksterne rejting agencije / agencija čije će metodologije biti podrška Standardizovanom pristupu za banke u okviru jurisdikcije, mora biti određen od strane centralne banke i javan. Izabrana metodologija ERA mora se primenjivati konzistentno u okviru jurisdikcije, kao i u odnosu na sva potraživanja na nivou mikrosistema - banke.

Bazelski komitet je propisao set kriterijuma koje bi ERA trebalo da ispuni, kao bitnu referencu prilikom nastupa na tržištu. Kriterijumi su sledeći:

- **Objektivnost metodologije ERA** (rigorozne, sistematične, zasnovane na istorijskom iskustvu i praksi i sl).
- **Nezavisnost u radu ERA** - ne smeju biti izložene političkim i ekonomskim pritiscima u radu, ne sme postojati konflikt interesa borda direktora agencija i starijeg menadžmenta u odnosu na klijente.
- **Međunarodni pristup** - rezultati procena koje rade ERA moraju biti dostupne domaćim i inostranim institucijama, pod jednakim uslovima.
- **Transparentnost u radu** - metodologija mora biti javna, rezultati u radu ERA i dr.
- **Resursi ERA** moraju biti dovoljni da omoguće visok kvalitet njenih procena i realizaciju principa nezavisnosti.
- **Kredibilitet ERA** - poverenje koje uživa kod trećih lica na tržištu (investitora i drugih učesnika na finansijskom tržištu), upravo pretpostavlja realizaciju prethodno navedenih principa.

Nastavak prikaza različitih pristupa kreditnom riziku po Bazelskom sporazumu II, sledi u narednim brojevima Bankarstva.

follows not only the type of the banks debtor or the kind and status of the claims, but it is ranked as it is specified, so that followed assets classis represent one higher level of the risk exposure regarding the previous ones.

- **Very broad risk weights dispersion** for each category of classified assets makes the calculation of capital more preciseness regarding the risk exposure. Sets of risk weights that follow each assets class confirms the graduation of the risk exposure - from the lowest (claims on sovereigns) to the highest (higher-risk categories). Besides the higher level of diversification, the changes that are introduced in the Basel Accord II regarding the risk weights by the Basel Committee, are as follows:
 - 100% risk weight for all unrating claims,
 - 150% risk weight for higher-risk assets, as well as
 - the possibility of preferential risk weight, but not lower than 20%
- The essential Basel Committee recommendation to banks concerning Standardised approach is modeling this approach, and *harmonizing it with the methodology of chosen external rating agency (ERA), and with its strong support.* The choice of the external rating agency which methodology will be support for the banks Standardised Approach in concrete jurisdiction, has to be transparent and approved by central bank. The chosen ERA methodology has to be implemented consistently in the jurisdiction, as well as, at

the micro system level of the bank.

Basel Committee has proscribed the set of criteria that ERA should meet, as an essential reference at the market. Criteria are as follows:

- **Objectivity of the ERA methodology** (rigorous, systematic, subject of some form of validation based on historical experience etc.).
- **Independence of external rating process** - an ERA should not be subject to political or economic pressures that may influence the rating, the assessment process regarding the clients, should be as free as possible from any conflict of interests of the ERA board of directors and senior managers.
- **International approach** - the individual assessments should be available to both domestic and foreign institutions at equivalent terms.
- **Transparency of the rating process** - ERA should disclose its assessment methodologies, the results of the rating process, as well as, how successful it is etc.
- **Sources** - ERA should have sufficient resources to carry out high quality of credit assessments and the principle of independence realization.
- **Credibility of ERA** - the trust of the third persons at the market (investors and other participants at financial markets), that is derived from the criteria above.

The other approaches to credit risk according to the Basel II, follow in the next issue.